

नीव् und नीव् s. नीव्, नीव.

नीर् Un. 4, 34 (नीर्?). 1) m. n. gaṇa ग्रन्थार्थादि zu P. 2, 4, 31. Siddh. K. 249, b, 4. Zu belegen nur das von den Lexicographen anerkannte neutr. a) Milch Naigh. 1, 12. AK. 2, 9, 51. Trik. 2, 9, 17. H. 404. an. 2, 402. Med. r. 16. नीरेण स्नातः कुर्यवस्य योषे RV. 1, 104, 3. नीर् ड्रुते 164, 7. 8, 2. 9. 10, 87, 16. VS. 19, 73. नीर् यदस्याः पीयते AV. 5, 19, 5. गवाम् 2, 26, 4. 5. नीर् सर्पिर्घो मधु 10, 9, 12. Cat. Br. 2, 3, 4, 16. 9, 3, 4. TS. 3, 4, 8, 7. M. 5, 8. 8, 326. 10, 88, 92. 11, 212, 214. R. 5, 11, 2. Suçr. 1, 128, 17. die verschiedenen Arten von Milch 175. fgg. कैतो हि नीरमादत्ते तन्मिथ्रा वर्जयत्ययः Çāk. 133. अनानीर् Cat. Br. 14, 1, 2, 13. गोनीर् 2, 4, 18. H. 57. Suçr. 1, 173, 12. योपितनीर् 2, 323, 18. स्त्रीनीर् M. 5, 9. नीरादके Kātj. Çu. 18, 5, 8. 21, 4, 19. नीर्याजिन् Çat. Br. 1, 6, 4, 14. नीर्होतृ (नी° gaṇa युक्तारोह्यादि zu P. 6, 2, 81) 2, 3, 3, 15. Kātj. Çr. 4, 14, 31. नीर्होमिन् 10, 16. Am Ende eines adj. comp. f. घ्रा MBu. 13, 3700. P. 2, 3, 41, Sch. — b) Milchsaft von Pflanzen: न्यग्रोधनीर् R. 2, 52, 62, 63. सतीरणां च वृत्ताणाम् 4, 25, 23. Suçr. 1, 167, 20. 327, 4. नीर्विप 2, 252, 4. Çāk. Ch. 45, 5. Megh. 106. नीर् = सलद्वय das Harz der *Pinus longifolia* Çabdar. im ÇKDr.; vgl. नीराह्व. — c) Wasser AK. 1, 2, 3, 4. 3, 4, 25, 184. H. 1069. H. an. Med. — 2) m. N. pr. eines Grammatikers (शब्दविद्योपाध्याय) Rāḡa-Tab. 4, 488. Vgl. नीरस्वामिन्. — 3) f. नीरा N. einer Pflanze (s. काकोली) Rāḡa. im ÇKDr. — 4) नीरी N. verschiedener Milchsaft enthaltender Pflanzen Çabdar. im ÇKDr. — Das Wort wird Nir. 2, 5 auf नीर् oder घस् zurückgeführt; das Erste ist wahrscheinlicher. Vgl. अस्ति-नीरा, इरा°, दश°, लोहित°, काञ्चननीरी, तुगा°, तक्°, सुवर्ण°.

नीर्क (von नीर्) m. Name einer Pflanze (s. नीर्मोर्क) Ratnam. 237.

नीर्कचुकिन् m. N. eines Grases, *Lipeocercis serrata* Trin. (नीरीश), Ratnam. 62. Vgl. कचुकिन्.

नीर्काण्ड (नीर् + काण्ड) m. Säugling (Milch im Halse habend) H. 338. Auch नीर्काण्डक Trik. 2, 6, 7.

नीर्कन्द (नीर् + कन्द) m. N. einer Pflanze (s. नीर्विदारी) Rāḡa. im ÇKDr. Auch नीर्कन्दा f. Çat. Br. ebend.

नीर्कलम्भ (नीर् + कलम्भ = कर्म), s. नीर्कलम्भि.

नीर्काकोलिका (Çabdar. im ÇKDr.) = नीर्काकोली (Ratnam. und Rāḡa. im ÇKDr.) N. einer Pflanze; s. काकोली.

नीर्काण्डक (नीर् + काण्ड) m. N. zweier Pflanzen: *Tithymalus an- tiquorum* Moench. (सुह्री) und *Calotropis gigantea* (घर्क) Rāḡa. im ÇKDr.

नीर्काष्ठा (नीर् + काष्ठ) f. N. einer Pflanze (s. वटो) Rāḡa. im ÇKDr.

नीर्कोट (नीर् + कीट) m. ein best. in Milch lebendes Insect Har. 136.

नीर्कत्व (नीर् + कत्व) m. N. einer Pflanze (s. दुग्धपापा) Rāḡa. im ÇKDr.

नीर्खर्जूर (नीर् + ख°) m. eine Art Dattelbaum ÇKDr. unter नी- रिका.

नीर्गर्भ (नीर् + गर्भ) m. N. pr. eines als Flamingo wiedergeborenen Brahmanen Hariv. Langl. t. I, p. 103.

नीर्घृत (नीर् + घृत) n. geklärte Butter mit Milch vermischt Suçr. 1, 181, 9. 2, 473, 18. — Vgl. नीरसर्पिस्.

नीर्ज (नीर् + ज) n. Knollenmilch H. 406. Rāḡa. im ÇKDr.

नीरतरंगिणी (नीर् + त°) f. Titel einer von Kshirasvāmin verfass- ten Grammatik Colebr. Misc. Ess. II, 49.

नीरतैल (नीर् + तैल) n. eine best. aus Milch, Oel u. s. w. bereite- te Salbe Suçr. 2, 43, 13.

नीरतोषधि (नीर् + तो°) m. das Milchmeer R. 6, 26, 6. — Vgl. नीरोद.

नीरदल (नीर् + दल) m. *Calotropis gigantea* (s. घर्क) Rāḡa. im ÇKDr.

नीरदात्री (नीर् + दात्री) adj. f. milchgebend (Kuh) MBu. 13, 4919.

नीरहुम (नीर् + हुम) m. *Ficus religiosa* Lin. (s. अश्वत्थ) Rāḡa. im ÇKDr.

नीरधर (नीर् + धर) m. N. pr. eines Königs Lia. II, 978.

नीरधात्री (नीर् + धात्री) f. Säugamme Vjutr. 219.

नीरधेनु (नीर् + धेनु) f. eine durch Milch u. s. w. symbolisch darge- stellte milchende Kuh (den Brahmanen als Geschenk dargebracht) Vān. P. im ÇKDr.

नीरनाश (नीर् + नाश) m. N. eines Baumes, *Trophis aspera* (शाखोट), Rāḡa. im ÇKDr.

नीरनिधि (नीर् + निधि) m. das Milchmeer: इन्द्रः नीरनिधाविष (प्र- सूतः) Raghu. 1, 12. सुधा नीरनिधिं मध्नाति Siddh. K. zu P. 1, 4, 31. — Vgl. नीरोद.

नीरनीर (नीर् + नीर्) n. 1) Wasser mit Milch: नीरनीरसमं मित्रं प्र- शंसति विचक्षणाः । नीर् नीरयति तत्र वक्रैः तप्यति तत्पयः ॥ Vet. 12, 18. — 2) Umarmung (eine so innige Verbindung wie zwischen Milch und Wasser) Çabdar. im ÇKDr.

नीरप (नीर् + प) adj. Milch trinkend, Beiw. einer Art Büsser MBu. 13, 646. von Säuglingen: बालास्ते ऽपि त्रिविधाः नीरपाः नीरावादा घ- न्नादा इति । तेषु संवत्सरपाः नीरपा द्विसंवत्सरपाः नीरावादाः परतो ऽन्नादा इति Suçr. 1, 129, 1. fgg. subst. Säugling, Kind überh. H. 338. Sch. न तेषां नीरपाः केचिज्जायन्ते कुलवर्धनाः । प्रजातयेण युज्यन्ते कुलव- शदयेण च ॥ MBu. 13, 5986.

नीरपार्षन् (नीर् + पर्षा) m. *Calotropis gigantea* (s. घर्क und नीरदल) Rāḡa. im ÇKDr.

नीरपलाण्डु (नीर् + प°) m. eine Art Zwiebel Suçr. 1, 219, 16.

नीरपार्क (नीर् + पार्क) adj. in Milch gekocht: घादन RV. 8, 66, 10.

नीरपाण (नीर् + पान) m. pl. Milchtrinker, Bein. der Uçinara P. 8, 4, 9, Sch. adj. woraus Milch getrunken wird: नीरपाणी und नीरपानी पात्री Durgad. zu Mugdhab. ÇKDr.

नीरपायिन् (नीर् + पा°) m. pl. (नीरपायिणस्) Milchtrinker, Bein. der Uçinara P. 3, 2, 81, Sch.

नीरभूत (नीर् + भूत) adj. der mit Milch unterhalten, bezahlt wird, von einem Kuhhirten M. 8, 231.

नीरमय (von नीर्) adj. Milch darstellend: वत्सं कल्पय मे वीर येनाहं वत्सत्वा तव । धेन्ये नीरमयान्कामानुज्ज्वं च दोहन्म ॥ Buḡ. P. 4, 18, 9.

नीरमोचक (नीर् + मो°) m. eine Art Moringa (s. मोचक) Wils.

नीर्मोर्क (नीर् + मो°) m. eine best. kriechende Pflanze (सितहु, सुद- ल, नीर्क) Ratnam. 237. Suçr. 1, 157, 3.

नीर्य (von नीर्), नीरयति den Anschein von Milch haben Vet. 12, 19.

नीर्यष्टिक (नीर् + य°) m. a dish of liquorice and milk Wils. — Wohl nur ein verlesenes नीर्यष्टिक.